

Wet Peeters II: intellectuele bouwberoepen moeten zich verzekeren voor hun aansprakelijkheid

Iedereen die immateriële prestaties in de bouw levert, is verplicht een verzekering af te sluiten die zijn aansprakelijkheid dekt voor vorderingen die worden ingesteld binnen een termijn van drie jaar te rekenen vanaf de dag waarop hij niet meer ingeschreven is op de tabel van architecten of landmeters-experten of vanaf de dag dat de dienstverlener in de bouwsector zijn activiteiten beëindigt.

Wie een intellectueel bouwberoep uitoefent, bijvoorbeeld een architect of een landmeter-expert, is vanaf 1 juli 2019 verplicht zich te verzekeren voor zijn aansprakelijkheid.

Nic Clijmans

Het parlement keurde op 25 april 2019 het wetsontwerp 'wet Peeters II' goed, ook bekend als de wet betreffende de verplichte verzekering van de burgerlijke beroepsaansprakelijkheid in de bouwsector. De wet was bij het schrijven van deze bijdrage nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, hoewel de inwerking-treding ervan voorzien is op 1 juli 2019.

De tekst van de wet valt uiteen in twee delen, een deel over de verplichte beroepsaansprakelijkheidsverzekering van de intellectuele bouwberoepen en een deel met reparaties aan wet Peeters I, die de verplichte verzekering behandelt van de aannemer, architect en andere dienstverlener in de bouwsector van zijn zogenaamde 'tienjarige aansprakelijkheid'. We zullen het hier alleen over dat eerste deel hebben.

IMMATERIËLE PRESTATIES

Artikel 3 verplicht elke architect, landmeter-expert, veiligheids- en gezondheidscoördinator en andere dienstverlener in de bouwsector tot verzekering van zijn beroepsaansprakelijkheid wegens de intellectuele prestaties die hij beroepshalve stelt. Uitgesloten is evenwel de tienjarige aansprakelijkheid wegens stabiliteitsbedreigende gebreken waarvan sprake is in de artikelen 1792 en 2270 BW.

In de memorie van toelichting bij de wet is er sprake van de volgende beroeps categorieën, voortaan onderhevig aan de verzekeringsplicht: ingenieurs, studie bureaus (stabiliteit, speciale technieken); projects managers;

quantity surveyors; auditeurs; energie-certificateurs; interieurarchitecten; landmeters...

Het is duidelijk dat het begrip 'andere dienstverlener in de bouwsector', zoals we dat al kennen uit de wet Peeters I, in de filosofie van huidige wet een catch-all-bepaling is die een concrete toetsing verdient, geval per geval.

De wet viseert de aannemer niet, maar beperkt er zich toe zij die intellectuele en/of immateriële prestaties leveren in de bouw te verplichten om zich te verzekeren voor hun aansprakelijkheid. Dat is een eerste onderscheid met het toepassingsgebied van de wet Peeters I. Daarnaast is de wet niet beperkt tot bouwwerkzaamheden waarvoor de tussenkomst van de architect: alle onroerende werken (in België) worden beoogd.

“
De wet geldt voor alle types bebouwingen, niet alleen voor gebouwen bestemd voor bewoning.

Bovendien geldt de wet voor alle types bebouwing en is hij, in tegenstelling tot de wet Peeters I, niet beperkt tot gebouwen bestemd voor bewoning. Dat betekent dat ook bruggen, kunstwerken, wegen en industriebouw... onder de wet vallen. Tot slot heeft de wet betrekking op de verantwoordelijkheid die de intellectuele beroepsbeoefenaars in de bouw kunnen oplopen voor immateriële prestaties die zij beroepshalve verricht hebben (reden waarom ook de aannemer buiten schot blijft; die verricht immers materiële prestaties).

Dat de aannemer niet onderworpen wordt aan de wet is mogelijk een discriminatie tussen aannemer en intellectuele beroepsbeoefenaar in de bouw. Het valt af te wachten hoe de be-

trokken beroeps categorieën op de nieuwe wetgeving zullen reageren.

Ter herinnering: de bouwpromotoren vallen evenzeer buiten het personeel toepassingsgebied van de wet doordat zij, zoals onder wet Peeters I, uitdrukkelijk uitgesloten worden in de wettelijke definitie van het begrip 'andere dienstverlener in de bouwsector'.

LIMIETEN EN UITSLUITINGEN

De wet voorziet in artikel 4 in volgende (minimum) dekkingslimieten per schadegeval: 1.500.000 euro voor de schade voortvloeiend uit lichamelijk letsel; 500.000 euro voor het totaal van de materiële en immateriële schade; 10.000 euro voor de voorwerpen die aan de verzekerde zijn toevertrouwd door de bouwheer.

Er geldt een jaarlijkse limiet van 5.000.000 euro, alle schadegevallen gecombineerd. Indexatie van de bedragen is voorzien.

De wet voert een verplichte verzekering in, evenwel met mogelijkheid voor de verzekeraar tot het bedingen van een aantal dekkingsuitsluitingen (artikel 5). Die zijn te combineren met de uitsluitingen uit de verzekeringswet van 4 april 2014.

Wat opvalt, is dat de verzekeringsplicht zo toeziet op de beroepsaansprakelijkheid met mogelijke uitsluiting van de gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van contractuele verbintenissen. Dat houdt bijvoorbeeld in: de gevolgen van het niet respecteren van een verplichting om eender welke verzekeringsovereenkomst af te sluiten of in stand te houden of om een borgstelling neer te leggen; de opgelopen vertraging in de uitvoering van een opdracht of een prestatie; de gemaakte kosten om een slecht uitgevoerde prestatie te herbeginnen of te verbeteren.

De memorie van toelichting merkt ter zake op dat het niet de bedoeling is van de wet om de verzekeraar in de plaats gesteld te zien van de verzekerde voor wat de nakoming door die verzekerde van zijn intellectuele contractprestaties betreft. Zo valt het overdoen van studies, plannen en berekeningen buiten de scope van de wet en geldt er ter zake geen verzekeringsplicht voor de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid.

Volgens de memorie van toelichting viseert de wet wel de gevolgen van de vergissing, de gevolgschade zeg maar.

SUNSET CLAUSE

Voor de dekking in de tijd maakt de wet het mechanisme van artikel 142 van de verzekeringswet van 4 april 2014 verplicht toepasselijk: het 'claims made and loss occurrence'-principe waarbij dekking verschuldigd is voor zover de schade en de ingestelde vordering te situeren zijn binnen de duurtijd van de polis. De wet koppelt er ook de zogenaamde sunset clause aan: vorderingen tot vergoeding binnen

een termijn van 36 maanden ingesteld na het einde van de verzekeringsovereenkomst die te maken hebben met:

- schade die zich tijdens de looptijd van deze overeenkomst heeft voorgedaan als bij het einde van de overeenkomst het risico niet door een andere verzekeringsonderneming is gedekt;
- daden of feiten die aanleiding kunnen geven tot schade, die tijdens de duur van deze overeenkomst zijn voorgevallen en aan de verzekeringsonderneming zijn aangegeven.

Die principes van dekking zijn dan nog te combineren met het feit dat de wet voorziet in een verplichting om een unieke polis met een looptijd van drie jaar te sluiten bij einde intellectu-

ele activiteiten als bouwactor. Elke architect, landmeter-expert, veiligheids- en gezondheidscoördinator of andere dienstverlener in de bouwsector is verplicht om een verzekering af te sluiten die zijn aansprakelijkheid dekt voor vorderingen die worden ingesteld binnen een termijn van drie jaar te rekenen (met voormelde uitloop) vanaf de dag dat hij niet meer ingeschreven is op de tabel van architecten of landmeters-experten of vanaf de dag dat de dienstverlener in de bouwsector zijn activiteiten beëindigt.

Bij het einde van die driejarige verzekeringsperiode speelt met andere woorden ook de posterioriteitsdekking via de zogenaamde sunset clause.

Volgens de memorie van toelichting moet het begrip 'schriftelijk ingestelde vorderingen' begrepen te worden op een 'technologisch neutrale wijze'. Dat houdt volgens de memorie in dat klachten die via e-mail worden ingediend, aanvaard kunnen worden als vorderingen tot schadevergoeding die schriftelijk werden ingesteld.

Overeenkomstig artikel 8 van de wet kan er gewerkt worden met een jaarpolis of projectpolis, hetzij individueel of globaal georganiseerd. Zoals bij de globale werfpolis die we kennen uit wet Peeters I voorziet zo'n globale verzekering in een verzekering onderschreven voor rekening van alle verzekeringsplichtigen die op een bepaalde werf optreden; ook hier geldt dat in dit geval -behoudens andersluidend beding- verzekering geldt voor de verzekeringsnemer.

HOOFDELIJK AANSPRAKELIJK

Het systeem van bewijs van de verzekering ten aanzien van architecten en landmeters-experten is gelijkaardig aan dat uit de wet Peeters I. Voortaan zijn de bestuurders van de rechtspersoon die het beroep van architect uitoefenen trouwens hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de betaling van de verzekeringspremies. Dat geldt ook wanneer het een rechtspersoon is die het beroep van landmeter-expert uitoefent.

Bovendien geldt er voortaan een algemene verplichting voor de architect, landmeter-expert, veiligheids- en gezondheidscoördinator en andere dienstverlener in de bouwsector om in elk contractueel document dat hij opstelt, bijvoorbeeld een factuur, de naam en het ondernemingsnummer van de verzekeraar en het polisnummer mee te delen.

Ook de beteugeling van inbreuken verloopt volgens een systeem gelijkaardig aan dat onder wet Peeters I. Politieambtenaren stellen bij vaststelling van een inbreuk een proces-verbaal op dat bewijskracht heeft tot bewijs van het tegendeel. Het proces-verbaal leidt tot een waarschuwing die bij gebrek aan opvolging op haar beurt leidt tot een minnelijke schikking ('voorstel tot transactie'). Als aan die minnelijke schikking geen gevolg gegeven wordt, volgt het openbaar ministerie. Als de minnelijke schikking wel betaald wordt, doet dat de strafvordering vervallen tenzij er voordien al een klacht was ingediend bij het parket, de onderzoeksrechter of als de zaak al aanhangig werd gemaakt bij de rechtbank. De betalingen bij minnelijke schikking worden dan teruggestort aan de overtreder. De omvang van de boete is dezelfde als onder de wet Peeters I: 26 tot 10.000 euro te vermenigvuldigen met acht. De wet zal in werking treden op 1 juli 2019. De wet is van toepassing op polissen gesloten vanaf de datum van de inwerkingtreding, en ook van toepassing op bestaande polissen die de overeenkomsten over immateriële prestaties dekken die worden gesloten na de inwerkingtreding van de wet. De verzekeraars passen de polissen/verzekeringsdocumenten aan de wet aan uiterlijk op datum van hun wijziging, hernieuwing, verlenging of omvorming.

Nic Clijmans is advocaat in Antwerpen en praktijkassistent aan de VUB.

Wet van 25 april 2019 betreffende de verplichte verzekering van de burgerlijke beroepsaansprakelijkheid in de bouwsector